

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

→*←

Hirdetések
és nyilvántartási közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal
Gromon-utca 2. sz. a.
Wittigschlager K. ezégnél.

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula
ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvétetnek
Gromon-utca 2. szám.

Meghívás.

A folyó hó 15-én megejtendő helybeli városi törvényhatósági pótválasztások alkalmából a **pancsovai szabadelvű párt**nak a **II.** vagyis az alsóvárosi választó kerületben lakó tisztelt választópolgárai a folyó december hó 8-ik napján délutáni 3 órákor a Wiedmann-féle vendéglő teremben (alsóvárosi sörház) megtartandó és a párt jövőjét érdeklőleg nagy fontosságúnak ígérkező

pártgyűlésre

ezenel meghívotnak és minél nagyobb számban való megjelenésre felkértenek.

Pancsován, 1901. december 5-én.

A pancsovai szabadelvűpárt
végrehajtó bizottsága megbízásából:

Christian Antal,

elnök.

Einladung.

Anlässlich der am 15. Dezember l. J. stattfindenden hiesstädtischen **Municipal-Ersatzwahlen** werden die, der **liberalen Partei** angehörigen geehrten **Wahlbürger** des II-ten d. i. des **unterstädtischen Wahlbezirkes** zu der, am **Sonntag, den 8. Dezember 1901 Nachmittags 3 Uhr** im **Wiedmann'schen Restaurations-Lokale (unteres Bräuhaus)** stattfindenden und auch in Betreff der Zukunft der liberalen Partei besonders wichtig erscheinenden

Wähler-Versammlung

hiermit eingeladen und um je zahlreicheres Erscheinen ersucht.

Pancsova, am 5. Dezember 1901.

Im Auftrage des **Executiv-Comités**
der **Pancsovaer liberalen Partei:**

Anton Christian,

Präses.

A városatyák választásához.

A városi törvényhatósági bizottsági tagok küszöbön álló választása iránt a szokottnál nagyobb érdeklődés mutatkozik.

Választók gyűlése, értekezletek és jelölések egymást követték a múlt héten.

Városunkban eddigelé két hatalmas, egymással szemben álló politikai párt, a magyar állam eszme szolgálatában megalkuvást nem ismerő szabadelvű párt és a szerb nemzetiségi párt létezett. A politikai pártok vezéreiből a törvényhatósági életnek is irányítói voltak.

A párt életnek és a pártalakulásoknak történetét megírni, a lefolyt politikai harcokat csak röviden és méltányolni, túlhaladja lapunk szűk kereteit. A ki azonban — még a fiatalabb nemzedék közül is — valaha érdeklődött városunk politikai és közgazdasági múltja s különösen annak a határvidék felosztásától a nyolcvanas évek közepéig terjedő időszakára iránt, az tisztában lehet azzal, hogy a szabadelvű párt városunk politikai reputációja és annak kulturális és gazdasági fejlődése érdekében állandóan és sikerrel harcolt. Mert harcolni kellett akkor a nagy szerb nemzeti eszmék „ne tyo“ politikusi ellen, kik hatalmuk és többségük tudatában, ha másként nem ment, a város anyagi érdekét is alá rendelték túlzó nemzetiségi érdekeiknek.

A magyar-német elem megizmosodásával, vagyoni gyarapodásával megváltozott a köz-

gyűlési terem hangulata is. A mindenben politikát kereső szerb nemzetiségiek kisebbségének maradisága nem bírta már a város fejlődése érdekében nagyon is szükséges alkotások életbe léptetését megakadályozni. Legfőbb ideje is volt, hogy a különben igen kedvező fekvésű és a mai közlekedési viszonyok között mégis félre eső városunk érdekében történjék valami. Összeköttetést kellett létesíteni a világ főforgalmi utáival, a vasutal. Nem lehetett megengedni, hogy a mindenfelé vezető vasutak Pancsova érintése nélkül épüljenek. A külső utak kiépítése s a Temes szabályozása szinte elodázhatlan volt. Sürgős továbbá, különösen az alsóvárosban, az utcák szabályozása és rendezése, melynek érdekében maig ismételtelen történtek kezdeményező lépések éppen a szabadelvű párthoz tartozó bizottsági tagok részéről.

Mindezen munkálatok ugyan a város összslakossága, de különösen a valamikor virágzó kereskedelem és ipar érdekében történtek. Hogy ezen a nagyarányú közlekedési utak megteremtése tetemes költségekkel történhetett, csak az természetes. De ezek szükséges és a polgárság érdekeit közvetve szolgáló befektetések, melyeknek létesítései nem is terhelik a város költségvetését. Ilyenek a Temes szabályozás költségei, a melyre a város pénzéből egy fillér sem fordított és jövőben sem szabad fordítani, mert erre szolgált a Temes szabályozási alap, mely a kis és beviteli vámból nyeri dotációját, valamint a Dániel báró kereskedelmi miniszter korában nyert 200.000 korona állami hozzájárulásból.

Városunk oktatásügyének fejlesztése is nagyot haladt az utolsó évtizedben. Vívány a felső kereskedelmi iskola létesítése, a belvárosi régi állami fiu- és leányiskolának modern felszerelésű és az egészségügyi követelményeknek megfelelő épületbe való elhelyezése, mihez a város szintén szép összegekkel járult hozzá. Ezen kívül azonban korszerű alkotó azon nagyfontosságú közgyűlési határozat, melylyel a törvényhatóság szabadelvű többsége a volt községi iskolákat államosította.

Az iskolák államosítása által, eltekintve a jövőben szükséges fejlesztés költségeitől, jelenleg nemcsak mintegy 42 000 korona évi kiadástól szabadult meg a városi költségvetés, hanem minden polgár gyermekének — szegénynek és gazdagnak egyaránt — módjában áll a mindenkire nézve szükséges magyar nyelvet minden különös költség nélkül elsajátítani, megtanulni.

Ilyen munkásságot fejtettek ki a város közgazdasági és kulturális szolgálata érdekében azon férfiak, kik mint törvényhatósági bizottsági tagok a szabadelvű párt híveinek vallják magukat. Azon férfiak, kik a II-ik (alsóvárosi) választókerület polgárainak bizalmából foglaltak helyet a törvényhatósági bizottságban és kiknek megbízatása ezen év végével lejár.

És hogy mindezek dacára a város nehéz viszonyok között van, a városi pótdó még mindig nagy, azt a hetvenes évek szomorú gazdálkodásának köszönjük. Akkor, hogy csak a pótdótot ne kelljen emelni, felhasználták a kövezési-, út- és Temes szabályozási alapokat tisztán közigazgatási célokra. Ezen gondtalanul felhasznált alapok visszatérítése, melyhez még a folytonos haladás támasztotta követelmények is járulnak, teszik oly súlyossá az adófizető polgárok terheit. Az előzők büneiért szenvednek az utódok. Ezen igazság csak megerősítést nyer városunk jelenlegi

gazdasági állapotában. Az ezelőtti rossz gazdálkodás és szándékos vagy véletlen mulasztások árnyéka még évekig fog a pótdótot olvasztó jótékony nap sugarainak útjában állani.

A szomorú anyagi helyzetből való kibontakozáshoz, az állapotokat alaposan ismerő önzetlen, buzgó és fáradhatatlan férfiak tervszerű és együttes munkálkodására van szükség, kik nemcsak akarják, de tudják is a város közérdekét szolgálni.

A város köztörvényhatóságának szabadelvű párti tagjai mindig közös megállapodás szerint buzgólkodtak a város érdekében. Az utolsó 3-4 év folyamán azonban egy kis töredéke, a nagy közönség előtt még most is ismeretlen okok miatt külön válva, szeparatistikus irányt követett. Az együttműködés, összetartás hiánya, bomlása, sajnos, megboszulja magát mi nálunk rögtön. Hogy csak egyet említsünk. Az alsóváros sürgetett és oly szükséges szabályozásának elmaradása csakis annak a különválásnak tulajdonítható.

Mint mindenben, úgy itt is az erők tömörülésére, összetartására van szükség. Csak kipróbált, elvhű, önzetlen és rátermett férfiak vállvetett munkássága lesz képes városunk közintézményeit fejleszteni, a nagy nehezen megkezdett gazdasági kibontakozást sikeresen végrehajtani.

A város és polgársága jól felfogott érdekében van tehát, hogy minden viszály megszüntetésével a kölcsönös megértés, bizalom és egyetértés minél előbb teljes mértékben helyre álljon. Mert csakis az összes erők kitartó fáradozásának sikerülhet mindannyiunk forró óhaja: városunk felvirágoztatása.

Ezen cél elérése volt és lesz a szabadelvű párti városatyák programja. Ezen végcél hívei kell hogy legyenek a jövő vasárnap választandó törvényhatósági bizottsági tagok.

Ezen tények mellett mi sem volna természetesebb, mint hogy a városi képviselők küszöbön álló választása teljes egyetértéssel menjen végbe.

A helyett azonban néhány ember konkolyt iparkodik hinteni. Öblös hanggal hirdetik, hogy az iparosok és földművelők érdekei a múltban nem vétettek figyelembe. Konkrét esetet azonban nem hoznak fel.

Hát az igaz, hogy városunkban sem az iparosok, sem a földművelők nincsenek rózsás helyzetben. De vajjon a kereskedő, tisztviselő vagy munkásember jobb sorsban van-e?

Nehéz időkben élünk. Pang az ipar és kereskedelem országszerte. Országszerte szervezkednek iparosok és gazdák. Fogyasztási, anyagbeszerzési stb. szövetkezeteket alakítanak állami segély igénybevételével.

És mi történik nálunk? Történt-e már valami a pancsovai iparosok vagy gazdák részéről helyzetük javítására? Megbeszélések már az ipartestületben a most vezérferfiaknak fellépő iparosok az ilyen dolgokat, melyeket más sokkal kisebb városok iparosai már régen életbe léptettek, és pedig sikerrel. Jelentkezett-e csak egyetlen egy gazda is mikor pl. a tejszövetkezet megalakításáról volt szó? Egyetlen egy sem.

Segíts magadon és az Isten is megsegít, tartja a régi közmondás. Hát ne várjanak csak onnan segítséget, honnan úgy sem lehetnek sokat, hanem maguk is próbálkozzanak meg egészen komolyan helyzetük javításán. Meg vagyunk győződve, hogy minden jogos iparkodásunkban a leghatásosabb támogatásra találunk a törvényhatósági bizottság

szabadelvű párti tagjai részéről. Iparosainak az ezredéves országos- és a temesvári ipar-kiállításon való részvételét a város tetemes anyagi támogatása tette lehetővé. Sőt a kiállított tárgyakat meg is vette, hogy a kiállító iparosok ne károsodjanak. Ezt is a városi közgyűlés szabadelvű párti többsége tette.

Az iparosok érdekeinek világgyá kúrtölt állítólagos elhanyagolása tehát csakis a most feltámadott boldogítók szemében létezik.

Vannak azonban emberek, kik minden áron szerepelni akarnak. Ilyeneknek tartjuk azon férfiakat, kik „polgárpártot“ akarnak alakítani. Igazolja ezen feltevést az, hogy ugyanezek egy része már más téren, az ipar-területben is próbált eredménytelen agitációt, más része pedig kiházasítási és temetkezési egyletek alapításával próbált szerencsét, szinte eredménytelenül.

Vajjon több eredményt érnek-e majd el mostani kísérletükkel, azt a közel jövő fogja megmutatni.

Az alsóvárosi iparos- és földmivelő választóktól pedig, mindenkörön tapasztalt józan magatartásuknál fogva elvárható, hogy a szabadelvű párti választók mai gyűlésén esetleges kívánságaikat és óhajaikat nyíltan és férfiasan el fogják mondani. Meg vagyunk győződve, hogy a szabadelvű párt minden jogos követelésnek nemcsak eleget fog tenni, hanem annak a lehetőség határai közt érvényt is fog szerezni.

A párt multja, vezérférfiainak szeplőtlen jelleme erre a legnagyobb biztosíték.

Zu den Munizipalrathswahlen.

Den bevorstehenden Munizipalrathswahlen wird ein größeres Interesse, als sonst, entgegengebracht.

Wählerversammlungen, Konferenzen und Kandidationen folgten einander in der vergangenen Woche.

In unserer Stadt standen bisher zwei mächtige, politische Parteien einander gegenüber: die im Dienste der ungarischen Staatsidee stehende liberale Partei, die keinen Pakt kennt und die serbische Nationalpartei. Die Führer dieser politischen Parteien waren auch maßgebend im munizipalen Leben unserer Stadt.

Das Parteileben und die Geschichte der Parteistellungen zu besprechen, die abgelaufenen Parteikämpfe auch nur in der Kürze zu würdigen, überschreiten den engen Rahmen unseres Blattes. Wer aber — selbst von der jüngeren Generation — jemals der politischen und wirtschaftlichen Vergangenheit unserer Stadt und besonders der Zeitperiode von der Auflösung der Grenze bis zur Mitte der achtziger Jahre ein Interesse entgegengebracht hat, der ist im Klaren, daß die liberale Partei im Interesse der politischen Reputation unserer Stadt und deren kulturellen und wirtschaftlichen Entwicklung

ständig und mit Erfolg gekämpft hat. Ja, man hat gegen die „no tyo“ Politiker der großserbischen nationalen Ideen kämpfen müssen, denn dieselben haben im Bewußtsein ihrer Macht und Majorität, wenn es nicht anders ging, selbst den materiellen Interessen der Stadt ihre übertriebenen nationalen Interessen vorgezogen.

Mit der Zunahme und materiellen Erstarkung des ungarisch-deutschen Elementes änderte sich auch die Stimmung im Rathungssaale. Die, in allem Politik suchende Minorität der serbisch-nationalen, konnte des Zuslebens mancher, im Interesse der Entwicklung unserer Stadt sehr dringenden Schöpfung nicht verhindern. Es war auch die höchste Zeit, daß im Interesse unserer sonst günstig gelegenen und unter den heutigen Kommunikations-Verhältnissen dennoch abseits liegenden Stadt etwas geschehe. Man mußte mit den Hauptkommunikations-Straßen der Welt, mit den Eisenbahnen, eine Verbindung herstellen. Man konnte nicht zulassen, daß die nach allen Richtungen führenden Eisenbahnen ohne Verührung der Stadt Pancsova ausgebaut werden. Der Ausbau der äußeren Straßen und die Regulierung der Temes war gleichfalls unaußschiebbar. Ferner ist die Regulierung der Gassen und Straßen besonders in der Unterstadt nothwendig und wurde selbe durch Munizipalrath der liberalen Partei schon wiederholt beantragt.

All' diese Arbeiten geschahen im Interesse der Gesamtbevölkerung der Stadt und besonders im Interesse des einstens blühenden Handels und Gewerbes. Daß all' diese großangelegten Verkehrswege nur mit bedeutenden Kosten geschaffen werden konnten, ist selbstverständlich. Aber diese nothwendigen und den Interessen der Bürgerschaft unmittelbar dienenden Investitionen belasteten das Budget der Stadt nicht. Solche sind die Kosten der Temesregulierung, wozu vom städtischen Säckel nicht ein Heller verwendet wurde und auch in Zukunft nicht verwendet werden darf, denn hierzu dient der Temesregulierungs-Fond, welcher seine Dotation aus dem Ex- und Importgebühren erhält, sowie aus der 200.000 Kronen betragenden Staatsubvention die unter der Ministerchaft des Baron Ernst Daniel gegeben wurden.

Auch die Entwicklung des Unterrichtswesens unserer Stadt machte im letzten Jahrzehnte einen großen Fortschritt. Ein Erfolg ist die Errichtung der höheren Handelsschule, die Unterbringung der innerstädtischen alten Staatschule in ein zweckmäßig eingerichtetes, und hygienischen Anforderungen entsprechendes Gebäude, wozu die Stadt eine ansehnliche Summe beitrug. Ferner ist jener Generalversammlungsbeschluss epochal, mit welchem die liberale Majorität des Munizipiums die städtischen Schulen verstaatlichte.

Durch die Verstaatlichung der Schulen, abgesehen von den Kosten der künftigen Entwicklung, wurde das städtische Budget mit beiläufig 42.000 Kronen entlastet und ist dem Kinde eines jeden Bürgers, gleichviel ob arm, oder reich, Gelegenheit geboten

die für Jedermann nothwendige ungarische Sprache zu erlernen und sich anzueignen.

Solche Thätigkeit entwickelten im Dienste der kulturellen und wirtschaftlichen Interessen unserer Stadt jene Männer, die als Munizipalrathé auch Anhänger der liberalen Partei sind. Jene Männer, welche durch das Vertrauen der Bürger des II. (unterstädtischen) Wahlbezirkes in's Munizipium gelangten und deren Mandat mit Ende dieses Jahres abläuft.

Und daß die Stadt trotzdem in schweren Verhältnissen ist und die städtische Unlagen noch immer groß sind, das können wir nur der traurigen Wirtschaft der siebziger Jahre verdanken. Damals verbrauchte man, um die Unlagen nicht erhöhen zu müssen, den Pflasterungs-Straßen- und Temesregulierungs-Fond zu Verwaltungszwecken. Die Rückzahlung dieser leichtsinnig verbrauchten Fonde, wozu noch die Anforderungen des fortwährend steigenden Fortschrittes kommen macht die Lasten der steuerzahlenden Bürger so schwierig. Für die Sünden der Vorfahren, leiden die Nachkommen. Diese Wahrheit gewinnt Bestätigung in dem gegenwärtigen volkswirtschaftlichen Zustande unserer Stadt. Die frühere schlechte Wirtschaft und absichtliche, oder zufällige Veräußerungen werden noch jahrelang der Herabminderung der Gemeindesteuer im Wege stehen. Um aus dieser traurigen materiellen Lage herauszukommen ist die planmäßige und harmonische Arbeitsamkeit selbstloser, eifriger und uermüdblicher Männer, nothwendig, welche die Zustände gründlich kennen, die dem Gemeininteresse der Stadt nicht nur dienen wollen, sondern auch können.

Die Mitglieder der liberalen Partei des Munizipiums bestreben sich immer, nach gemeinsamer Vereinigung im Interesse der Stadt, thätig zu sein. Im Laufe der letzten drei—vier Jahre, hat eine kleine Fraktion aus dem großen Publikum jetzt noch unbekanntem Ursachen eine separatistische Richtung eingeschlagen. Der Mangel des Zusammenhaltens rächte sich leider auch bei uns sofort. Um nur eins zu erwähnen, ist die Unterbringung der so nothwendigen Regulierung der Unterstadt nur dieser Los-trennung zuzuschreiben.

Sowie in Allem ist auch hier die Gruppierung, das Zusammenhalten der Kräfte nothwendig. Nur die Arbeitsamkeit erprobter, prinzipientreuer, selbstloser und geeigneter Männer wird imstande sein die öffentlichen Institutionen unserer Stadt zu entwickeln und die sehr schwer begonnene wirtschaftliche Sanierung erfolgreich durchzuführen.

Es liegt daher im wohlverstandenen Interesse der Stadt und deren Bürgerschaft, daß mit Einstellung jeden Zwistes das gegenseitige Einverständnis, das Vertrauen und die Eintracht je früher im vollen Maße platzgreife, denn nur der ausdauernden Bemühung sämtlicher Kräfte kann es gelingen den Wunsch unser Aller: das Aufblühen unserer Stadt zu verwirklichen. Die Erreichung dieses Zieles war und wird das Programm der liberalen Stadtväter

Fortsetzung in der Beilage.

TÁRCZA.

A jótevő.

— Veron Pierre —

I.

Bonivet Miskopin barátja.
Bonivet gazdag, Miskopin ennek ellenében éppen a tönk szélén.
Mit tegyen?

Egyetlen szalmaszálba kapaszkodhatik még. Érzelmős levelet írt Bonivetnek, hogyha a barátja nem akarja őt a tönkbe, szegyenbe, kétségbeesésbe, sőt a halál karjaiba lökni, kölcsönözzön neki pósta-fordultával 5000 frankot, a menyi éppen elég a megmentetésre.

Miscopin éppen másfél órája ül már parázzson, mert küldönce még mindig késik a válaszzal. De hirtelen megjelen a látóhatáron. Miscopin feléje rohan. Oh, nagy ég! Oh üdv és hála! A küldönce hozza a kért 5000 frankot. Miscopin a hetedik menyországban úszik az örömtől.

— Amélie, kedves leányom! . . . Bobonne drága feleségem! . . . Milyen nagy szív! Az ördögbe is, hol bujkáltak? Miért nem rohantok ide? . . . Ez a Bonivet egy igazi mintaember! Egy gyöngy; valódi barát! Amélie kedves gyermekem! . . . Bobonne, drága feleségem! . . . Azt hiszem, hogy álmodom! Ez a dicső, ez a csodálatraméltó Bonivet! Ő segített rajtam. Itt van, ime itt az 5000 frank, amelylyel megmentett . . . Lépjön csak be Cannivard ur; jöjjön be kedves szomszéd! Őn is hallja meg, amit bárki-nek is büszkén elmondhatok: Bonivet ez a páratlan jóbarát, 5000 francot kölcsönöz nekem s ezzel megmentette életemet. Itt, a családom s ön előtt es-

küszöm mindenre, ami szent, hogy ezt a pénzt olyan gyorsan visszafizetem, amint csak lehetem . . . De Bonivet a véremet is követelhetné, sőt ha azt kíváná, hogy a hasamát felmessen, Isteneure, még azt is megtenném neki! . . . A becületem szentségére megtenném! . . . No majd meglátjátok!

II.

Félévvel később.
Miscopin feleségével cseveg.
— Igen, ma fölkerestem Bonivetet.
— Nos és megfizetted neki az 5000 frank első részletét?

— Csak 4000.
— Hisz te mindig 5000 frankról beszéltél nekem.
— Tévedsz, lelke. Egyébként erről nincs is szó. Ha egy jóbarát a másiknak szívességet tesz, az összeg nem jó figyelembe. Én pedig olyan hálás vagyok iránta, mintha akárcsak egy milliót kölcsönözött volna . . . Mégis, mikor ma meglátogattam, kissé meglepett a fogadtatásom.

— Hogy hogy?
— Nos tudod, őszintén mondván, más fogadtatást vártam.

— Talán rosszul bánt veled?
— Nem éppen jól . . . Bár nem mondhatnám, hogy valami rosszul. De ha már oly barátságos volt és fél évvel ezelőtt a zavaromból kisegített, tudhatta volna, hogy az ilyen csapást nem egy könnyen heveri ki az ember. Becsületszavamra, mikor a kölcsönt lefizetted, szentül hittem, hogy azt feleli, csak tartsd meg barátom.

— Igen, de . . .
— Nem igaz? De ő nem így tett, hanem végigszámlálta: egy, kettő, három . . . s aztán nyugodtan elzárta a tázmentes szekrényébe. De mit is akarhatnál tőle! Nem lehet mind-uki olyan finom lelkületű,

mint a kiválasztottak. Ha én egyszer valakivel jót tennék, nem tennék csak úgy félig-meddig . . . No de mindennek daczára, Bonivet nagy zavarból segített ki . . . Ez már igaz . . . De ami magavisélet illeti, mégis, fájdalom . . . igazán rosszul eset tőle . . .

III.

Egy évvel később.
Miskopin a leányával tracsosol.
— Papa, talán nem is tudod, hogy ma van a nevemnapja?

— Dehogyan nem, hisz ebből az alkalomból fényes ebédet adok.

— És jótevőnkéről nem feledkeztél meg, apus?

— Kérlek? Bonivet-ről? . . . Isten ments! Egyébként, ha én nem is gondolok rá, ti bizonyára megteszitek. Nem is hall itt más nevet az ember, mint csak az övét.

— Hisz oly jó volt hozzánk?

— Oly jó? . . . Aztért a 3000 frankért, amit . . .

— Azt hittem, 4000.

— Kisasszonykám, ismétlem, hogy csak 3000 frank.

— Istenem, papa, csak nem igazod föl magad?

— Én? Oh, éppen nem! De ami igaz, az igaz, egyebet sem hall az ember, mint Bonivet itt, Bonivet ott! Furcsa! . . . Még csak a tényomat se érinthetem, gyergyát se gyújthatok anélkül, hogy ezt a refrént a fálembre ne fujtók.

— De papa!

— Talán meg is szídsz érte! Ő miatta még viszálykodás tör ki a családomban! Egy perezig se tagadom, hogy köszönettel tartozom neki, de . . . Az ördögbe is, hagyjatok már egyszer békében vele, hisz nem estem a tejem lágyára!

Melléklet a „Végvidék“ 1901. évi 50-ik számához.

sein. Dieses Endziel muß den am nächsten Sonntag zu wählenden Municipalräthen auch stets vor Augen schweben.

Unter diesen Umständen wäre es nichts mehr als natürlich, wenn die bevorstehenden Municipalrats-Wahlen in voller Eintracht vor sich gehen würden.

Statt dessen sehen wir aber das einige Männer bestrebt sind, Unfrieden zu stiften. Mit vollem Munde verkünden sie, daß in der Vergangenheit den Interessen der Gewerbetreibenden und der Oekonomen nicht genügend Aufmerksamkeit geschenkt wurde. Konkrete Fälle erwähnen sie aber keine.

Es ist leider wahr, daß unsere Gewerbetreibenden und Oekonomen nicht auf Rosen gebettet sind. Aber ist das Los der Kaufleute, Beamten und Arbeiter ein beneidenswertes?

Wir leben in schweren Zeiten. Gewerbe und Handel liegt darnieder im ganzen Lande. Der Gewerbestand und Landmänner suchen sich zu helfen, gründen überall mit Staatshilfe Konsum-Vereine und Genossenschaften. Verschaffen sich gemeinsam billiges Rohmaterial zc.

Und was geschah bei uns? Haben unsere Gewerbetreibenden und Oekonomen je versucht ihre Lage aus eigener Kraft zu bessern? Besprachen die sich jezt als Führer aufwerfende Gewerbsleute je in ihrer Corporation eingehend solche Genossenschaften, welche Gewerbetreibende anderer, viel kleinerer Städte mit Erfolg errichteten? Meldete sich auch nur ein einziger Oekonom als hierorts eine Milch-Genossenschaft gegründet werden sollte?

Helfe dir selbst und Gott hilft dir auch, sagt ein altes Sprichwort. Man erwarte also nicht nur von dort Hilfe, von wo nicht viel oder garnichts geholfen werden kann, sondern man versuche einmal ganz ernstlich sein Los selbst zu verbessern. Wir sind vollkommen überzeugt, daß jedes rechte und gerechte Bestreben unserer Gewerbetreibenden von Seite der liberalen Municipal-Räthen am kräftigsten unterstützt wird. Unseren Gewerbetreibenden wurde die Beschickung der Millenniums-Ausstellung und der temesvarer Gewerbe-Ausstellung durch bedeutende städtische Unterstützung ermöglicht. Ja man kaufte sogar die ausgestellten Gegenstände an, damit der ausstellende Gewerbetreibende keinen Schaden erleide. Auch dies that die liberale Majorität des Municipiums.

Die ausposaunte Vernachlässigung der gewerblichen Interessen besteht also nur in den Augen der neu aufgetauchten Gewerbe-Beglücker.

In Wirklichkeit gibt es aber Menschen, welche um jeden Preis etwas sein wollen. Für solche halten wir jene Männer, die sich berufen fühlen, eine „Bürgerpartei“ zu gründen. Diese unsere Vermuthung bekräftigt jener Umstand, das einige dieser Männer schon auf anderem Gebiete, in der Gewerbe-corporation eine mißlungene Agitation versuchten, andere aber ohne Erfolg Heirathausstattungs-Vereine zu gründen versuchten.

Ob sie mit ihrem jetzigen Versuche mehr Glück haben werden, daß wird die nächste Zukunft zeigen.

Von den unterstädtischen Wählern des Gewerbe- und Oekonomenstandes, welche immer nüchtern denken, — ist zu erwarten, daß sie in der heutigen Wähler-versammlung der liberalen Partei vollzählig

erscheinen und ihre eventuelle Wünsche offen und männiglich aussprechen werden. Wir sind fest überzeugt, daß die liberale Partei jede gerechte Forderung nicht nur acceptirt, sondern dieser nach Thunlichkeit auch Geltung verschafft.

Die Vergangenheit der Partei, und der tabellose Charakter ihrer Führer bietet hierzu volle Garantie.

Mind urak vagyunk.

Keveseljük a magyar faj lélekszámát, azt szeretnők, ha legalább husz millió szinmagyar lakná e földet. Való igaz, kevesen s ime mégis mit látunk? Látjuk, hogy e kevésnek is alig jut kenyér. A kivándorlás folyton-folyvást apasztja, gyengíti a magyart s akik itthon maradunk az édes anyaföldön, nehéz gondok terhe alatt roskadozunk: szorongva lessük, mit hoz a holnap. A középosztály nagy tömegének talpa alól kihullott a föld s a jobb módhoz szokott urak a mindenható Államhoz menekülnek: adj nekünk hivatalt. De a mindenható Állam is csak névszerint mindenható, sok embernek ad kenyeret, ám nem mindenkinek s a nagyszámu főlöleg mit kezdjen? Keresi a boldogulást azokon az életpályákon, melyeken egyéni rátermetség s szerencse a boldogulás forrásai.

Tehát a mindennapi kenyeret s a penziót biztosító hivatalokba be nem dugható főlöleg az egyéni rátermetséget kívánó pályákat rohanja meg s ez így éppen jól is volna, ha a főlölegnek ismét nem lenne rettentő nagy — főlölege. Olvasatok az ügyvédek panaszeit? Oly sokan vannak s annyi köztük a szegény, hogy az csupa siralom. Gondolta volna azt valaki még harmincz év előtt is, hogy lesz idő, midőn a pereskedő természetű, a maga jussát a királyig kereső magyar nem tudja eltartani a prókátorokat? Ez az idő elkövetkezett. Pereskedő természetű nem vesztette el a magyar, de hiába, több a prókátor, mint a per, mint ahogy éppen ma holnap több lesz a könyv, mint az olvasó.

Ez betegség, az bizonyos s ezt a betegséget meg kellene gyógyítani, ugy-e? Meg kellene, de nem lehet, az is bizonyos. Mert hiszen megállapíthatják: lenni ügyvéd bőségesen elég a perlekedő magyarnak, de vajjon mi lesz azzal a főlöleggel, nem a maival, ha nem az ezután következővel, mely a mindennapi kenyerért szerzi meg a diplomát? Mit mondják, mit tanácsolják a fiainak? Melyik pályára léphet, ahol nincs főlöleg? Az orvosnak, a mérnöknek, a tanító embernek jobba-e dolga, mint az ügyvédnek? Akármerre nézünk, mindenütt csakugy nyűzsögnek a diplomás emberek s ha kettő-három boldogul, husz-harmincz tengődik-lengődik s átkozza a pillanatot, melyben született, a pillanatot, melyben „uri“ pályára lépett. Nagy, országos betegséggel van dolgunk: az úr azt hiszi, hogy az ő fiából más nem lehet, csak — úr. Hát a szegény ember mit hisz? Az meg azt hiszi, hogy az ő fia csak úgy lesz boldog, ha úrnak neveli. Úr, úr, úr, mind urak vagyunk, de milyen urak! Olyan urak, hogy máról holnapra alig élünk. Adlott szerencse, hogy kandi szemek nem pillanthatnak be konyhánkra s nem látják, hogy mily sovány ebéd kerül asztalunkra, de már a ruhának úri állásunkhoz illőnek kell lennie, mivelhogy senki sem veszi észre, ha tisztességesen, divat szerint öltözködünk, de a vak is meglátja, ha kopott, ha foltos a ruhánk. Szóval: ha tán éppen nem éhezünk, de nélkülözünk sok, nagyon sok jogos kívánságunkról le kell mundanunk, hogy a világ előtt eltakargassuk nagy nyomorúságunkat. Ám valamint az egyes ember külön-külön okos, de mihelyt tömeggé verődik, buta, azonképpen van a nyomorúsággal is. Csak ha nagy tömegben vagyunk, akkor merünk kiabálni a nyomorúságunkról, külön-külön mind boldogok vagyunk, a magunk baját, nyomorúságát takargatjuk: eltakarja az álszegény. Sejtjük, hogy mit kellene

tennünk a magunk javára, boldogulására s újságokban, könyvekben, népes gyűlékezetekben adunk is egymásnak böcs tanácsokat, de nem követjük azokat. Ügyvédi és minden más „uri“ pályára ezután is tódulni fog az ifjuság s amint eddig nem volt, ezután sem lesz úr, ki ne akarjon urat nevelni a fiából s nem lesz szegény ember, aki ne szeretné, hogy az ő fiából is úr legyen.

Minek eszünk-észavazunk; mi úri nemzet vagyunk, úri tempója van a parasztnak is: az sem látja jó szívvvel, ha — teszem — föl — mesteremberré lesz a fia. Hát az úr, a született úr? Képzeltető magyar ur, ki ipar vagy kereskedői pályára adja a fiát, valamaddig a nyomorúság legalább hetvenhét-szer a földhöz nem vágja? A földnek szántása, a mesterségek üzése, a portékák adása-vevése mind olyan dolgok, melyek nélkül nincs élet, ezt böcsen tudjuk, de még böcsebben mind azt mondjuk; végezzé ezeket az egyszerű s közönséges munkákat más. Akárki, csak én ne. És ellepek az (úri) pályákat tehetségtelen, a sirig protekcióból élődb emberek kik egyebütt talán igen hasznos polgárai tehettek volna a hazánk, míg itt az „uri“ pályán szánalomra méltó alakok.

Sokan vagyunk, sokan, mi urak, kik a keserves csalódások után úgy szeretnők, ha nem volnának urak! A szomorú, a gondoktól gyötrelmes órákban keserű váddal illetjük az egész világot, ezt a boldog, nagyralátó, „fenn az ernyőn nincsen kas“ társadalmat és ezekben az órákban nagy erős elhatározásokat tesszünk a gyermekeinkre illetőleg. És meg is maradunk e nagy erős elhatározásuk mellett, míg — úri társaságba nem kerülünk. Ott aztán megkérdik: miféle pályára neveled a fiadat. Te szeretnéd felelni: ipáros pályára. De nem mered kimondani e szót.

Nem, mert te ur vagy. Mert akik körülötted vannak, mind urak.

Igen, igen, mind urak vagyunk! B. E.

H I R E K.

— Közigazgatási bizottsági ülés. Szerdán f. hó 11 én d. u. 4 órakor városunk közigazgatási bizottsága gyűlést tart.

— Meghívás. A szomszédos Bács-Bodrogh vármegye s Zombor sz. k. város újonnan kinevezett főispánnak L a t i n o v i c h Géza, volt ország-gyűlési képviselőnek beiktatása csütörtökön e hó 12-én lesz Zomborban. A beiktatási ünnepélyre mindkét törvényhatóság igen szívélyes átirattal hívta meg városunkat. A beiktatási ünnepélyen városunk részéről bajszai Z á k ó Milán főispán vezetése alatt Dr. Thodorovics Pantoleon, Graff J. Pál és Fa István urakból álló küldöttség fog részt venni.

— Halálólas. Hosszas szenvedés után 53 éves korában hunyt el özv. P a n t l Antalné, szül. bánfalvai és homokszentiványi Keresztessy Mária folyó hó 3-án. Az elhunytban dr. P u b l i k Ernőné édes anyját, Radda I. Mihályné pedig testvérét siratja. A boldogult úrnő temetése csütörtökön ment végbe nagy részvétel mellett a róm.-kath. egyház szertartásai szerint. Nyugodjék békében.

— Miklós nap. Pénteken, Miklós nappán a pancsovai járásbeli községek jegyzői szeretett főszolgabírájoknál J a b l o n s z k y Miklósnál tisztelegtek testületileg. A jegyzői kar nevében S z a b a d k a y Ignác, hertelendyfalvi jegyző üdvözölte igen csinos beszédben, mire az üdvözölt válaszolt, megköszönve az szívélyes ovációit. A nap folyamán számos ismerős, barát s tisztelője kereste fel a köztisztvisletben álló főszolgabíró, hogy jó kívánatait kifejezze. Igen sokan táviratilag, vagy írásban gratuláltak.

— Mezőgazdasági házi ipari tanfolyam. Városunk érdemes polgármestere kezdeményezése folytán a tél folyamán mezőgazdasági ipari tanfolyam fog városunkban létesíttetni. A tanfolyam támogatása tárgyában a tanács felírt volt a földművelésügyi miniszterhez. A napokban jött meg a miniszter válasza, melyben a miniszter meglegedéssel veszi tudomásul a tanács ebbeli határozatát, egyben értesíti a polgármestert, hogy, ha itt nem akadna alkalmas ember a tanfolyam vezetésére, forduljon Z a b i k László, verbászi áll. el. isk. igazgatóhoz, ki alkalmas művezetőt fog küldeni. A miniszter a tanfolyam céljára 40 mm. hántatlan, 2 mm. hántott fűzvezsőt s 10 mm. gyékényt engedélyezett. A tanfolyam megnyitására, s a részvevők számára a miniszter jelentést kér.

— Választási jegyzők. A jövő vasárnap, decz. 15-én megtartandó törvényhatósági bizottsági tagok választására a tanács bizalmi férfiakul a felső városi kerületbe P r e l l e r Nándor, árvaatyát s M i ó k János, vár. számtisztet, az alsóvárosi kerületbe Seger Antal vár. gazdát s S a u e r e s s i g Ferencz kórházi gondnokot küldte ki. A jegyzői tisztség teljesítésére a felső városi kerületbe M a r j a n o v i c s Tódor s Z s i v k o v i c s Borivoj áll. tanítókat az alvárosi kerületbe pedig S z t o d o l a Pál, áll. tanítót s K a d a György vár. számtisztet kérte fel a tanács.

— Magyarság a beresztőci iskolában. Beresztőcz község volt tudvalevőleg az első, mely vidékünkön az iskolák államosítása érdekében annak idején semmiféle áldozattól nem riadt vissza s a millenium esztendejében két monumentális épületet adott át az államnak, ez viszont tanítókat küldött Beresztőczra, hogy az ott lakó németeket és szerbeket tanítsák a szép magyar nyelvre. A község szépen megfelelt hazafias kötelességeinek. Az iskola? A községi orvos a héten egészségügyi szempotból meglátogatta a beresztőci állami iskolát. Az egyik osztályba belépve meghökkent. Nem az egészségügybe vágó dolog miatt, hanem mert ezzel üdvözölték a német és szerb anyanyelvű gyermekek: „Gelobt sei Jesus Christus!“ Hat év előtt, mikor még községi volt az iskola:

IV.

Két évvel később.
Miscopin azzal a szomszédjával cseveg, akit annak idején behívott a kölcsönpénz nagy öröme
— És mit tud a jó Bonnivetről, Miscopin ur? Mit csinál?
— Mit csinál? ... Hát tudom is én, mit csinál!
— Nem találkoznak olykor-olykor?
— Hm!
— Talán haragban vannak?
— Haragban? ... Ugyan miért lennék haragban?
— Ennek örülök! Magam is azt mondom; az olyan ember iránt, aki ekkora szolgálatra képes, hálsáknak kell lennünk!
— Én itt vagyok, habár azt a 2000 frankot, amint valaha kölcsönzött, csak egyszerű szivességekkel is hamarosan visszafizetem ...
— Hogyan? Csak 2000 ... én azt hittem ...
— De hiszen ma ...
— Csak semmi mentegetőzés. Már többen tudtomra adták, hogy ő azt a csekélységet, amivel rajtam segített, uton-útfélen hirdeti s hogy elefántá fujja föl azt a szunyogot. Mit mondjak erről még többet? ... Nem szeretem az olyan népeket, akik az étellel dicsekszenek ... Ebből a fajtából való Bonnivet is. Sohasem hittem volna ezt róla s ha tudom, egy garast se fogadok el tőle ... egy garast se!

V.

Három évvel később.
Miscopin a börze előtt tracesol egyik ügynökkel.
— Ez aztán nagy nap volt, drága Miscopin ur!
— Hm! Jó meleg volt, éppen megfelelő az én vetéseimnek.

— Meghiszem azt. Ön á la hausse spekulált. Nem ugy, mint a barátja, Bonnivet. Ő azt mondta nekem, hogy hallatlan összegű differenciákat fizetett ki.
— Annál rosszab neki!
— Nem is sajnálja őt?
— Sajnálom! Miért? Mert ő egyszer valamikor, nem is emlékszem már mikor, rongyos 1000 frankot kölcsönözött? ... Azt már régés-rég visszakapta. Azért nem kellene a pénzt hibás spekulációkba ölnie. Egyébként ez a Bonnivet igazán olyan ember, aki az ablakon dobálja ki a pénzt és csupa lumpoknak kölcsönzi ... Mindig mondtam, hogy ennek még rossz vége lesz ... Látja, hová vezette ez a tékozlás? Most már csak egy lépés és ő a tönk szélére jut ... Ne is beszéljen nekem erről az ember-ről többet! Sajnálom és fájdalom, hogy valamikor ettől az embertől szivességet kellett elfogadnom.

VI.

Tíz évvel később.
Miscopin, a milliomos, nagy kerti ünnepélyt rendez. A mulatság rendkívül zajos.
— Apropo! — kiáltja egyszer egy hang, a napokban egy valamikor nagyon gazdag ember halt meg a legnagyobb nyomorban ... Bonnivetnek hívták ... Ön is ismerte Miscopin ur?
— Ismertem, — felelte Miscopin ur, hanyag hanglejtéssel. Szegény ördögnek én is kölcsönöztem valamikor pár aranyat, de persze sohasem láttam többé viszont!

Valamennyi jelenlevő bámulattal tekint az ég felé.

VII.

A történet morálja:
A jótékonyság kamatozik.

"Isten hozta" járta. Ha ezt megtudja az Alldentscher Verband, szent, hogy az illető tanító sanyaru anyagi helyzetén javítva lesz. Szent Germánia, jöjjön el a te országod!

Tiszteletbeli elnök. A torontál-almási önkéntes tűzoltóegylet novem. hó 24-én tartott rendkívüli közgyűlésében Jablonszky Miklós pancsovai főszolgabíró, az egylet körül szerzett érdemei elismerésül, nagy lelkesedéssel s egyhangúlag tiszteletbeli elnökévé választotta. Az erről szóló határozatot pénteken adta át egy hét tagú küldöttség Herrmann György, egyleti elnök vezetése alatt. A főszolgabíró a kitüntető megismerését meleg szavakban köszönte meg, s jóindulatáról s támogatásáról biztosította az egyletet.

Kereskedő s iparos inasok mulasztása. Az inas iskolákban igen sok az igazolatlan mulasztás. A kereskedők s iparosok úgy látszik nem veszik elég komolyan a dolgot s inasok mulasztásait nem tartják szükségesnek igazolni s ha büntetve lesznek a tapintók okokják saját gondatlanságok s könnyelműségük miatt. Pedig a tanítók csak kötelességüket teljesítik. A múlt héten a kapitányság 73 esetet tárgyalt s 65 kereskedőt s iparost sújtott pénzbírsággal. Saját érdekében figyelmeztetjük kereskedőinket s iparosainkat, hogy inasok iskolába járását pontosabban ellenőrizzék s küldjék inasikat rendszeren az inasiskolába.

Esküszéki tárgyalások. Az elmúlt héten az eskübírók 6 ügyet tárgyalt. Gyurin Vlada szándékos emberölésért 2 évi, Anovics Milán ugyanazon bűntettért 5 évi börtönt, Zaga Ignác, személyes szabadság megsértése bűntettért 14 napi fogház-büntetést kaptak.

Hangverseny. Kedden este a "Trombita" szálloda nagy termében Ondricek Ferencz, csász. és kir. kamara-zenevirtuoz, Bass Roderich, bécsi zongoraművész közreműködése mellett hangversenyt rendez a következő műsorral:

1. Hegedűconcert Mandelsohntól, előadja Ondricek. 2. a., Ária Schumanntól b., h. moll scherzo, Chopintól, előadja Bass R. 3. a., Air, b., Praludium Bachtól, előadja Ondricek. 4. C. moll variációk, Bethoventől, előadja Bass R. 5. a., Nocturne; 6., Tarantella, Ondricektől, előadja a szerző. 6., Mozes fantázia a g. húrom Paganinótól, előadja Ondricek. Jegyek előre válthatók Nádor, Popovics és társánál.

Dalestély. Az izraelita templom dalegyesület 15 évi fennállásának alkalmából szombaton, f. hó 14-én a "Trombita" szálló nagy termében műkedvelői előadással s tárválommal egybekötött dalestélyt rendez. A műsor a következő:

1. Rieger Gy.: „Alföldi legény" népdal, férfiak. 2. Bachman I. főkantor: „Gondellied", tenor-szólo zongora kísérettel, énekl. Nemes B. úr. 3. „A főpróba" eperette egy felvonásban, Abt Ferencztől. Személyek: Ernst, a dalegyet karnagyja Krausz L. úr. — Möhler, a dalegyet elnöke Pollak M. úr. — Franczek, a dalegyet irattárnoka Deutsch I. úr. — Altner, a dalegyet pénztárnoka Freund I. úr. — Bessler Pisker J. úr. — A „Dalkoszorú" dalegyet tagjai. — A történet színhelye: a dalegyet gyakorló helyisége. — Belépti-díj személyenként 2 kor. családjegy 4 kor. Pártoló tagok nem fizetnek belépti-díjat.

Küldöttség. Réva-Ujjfalu község legutóbb tartott képviselőtestületi ülésén elhatározta a Pancsova-Román-Petrei vasutársaságot megkeresni, hogy a felemelt személyszállítási díjat szállítsa le; mert mióta a díj fel lett emelve a személyforgalom R-Ujjfalu Pancsova között a legminimálisabbra redukálódott. Mintán a magas díjtétel miatt Ujjfalu lakosai a vasutat, melynek kiépítéséhez a község 200.000 koronával járult, nem igen veheti igénybe s ez egy a község lakosai, mint a részvénytársaságra is hátrányos, kéri a község a személyszállítási díjat R-Ujjfalu Pancsova között leszállítani. Ezen ügyben a pokban járt Jankovics Szilárd közs. jegyző vezetésével egy négy tagú küldöttség a polgármesterrel s a városi főmérnökkel, mint referenssel, előadván a község kérelmét. Ugy a polgármester, mint a főmérnök kijelentették, hogy ezen kérelmet az igazgatóság már tanulmányozza s a legközelebbi ülésén tárgyalni is fogja.

Gróf Ráday Gedeon a magyar közéletnek országsszerte ismert alakja, a hatvanas években az alföldön virágzott betyár élet vas kezű kiirtója november hó 29-én Bugepsten, néhány heti betegség után, 72 éves korában meghalt. Az elhunyt gróf 1867-1871-ig mint teljhatalmu kormánybiztos működött Szege-den s négy évi kormánybiztossága alatt az alföldet a Rózsa Sándor féle emberektől alaposan megtisztította. 1878-1884-ig a pancsovai választókerületet képviselte szabadalvó programmal a képviselőházban. Azután a belügyminiszteriumban volt alkalmazva, később a honvédelmi miniszteriumban osztálytanácsos lett. 1893, miután hallását majdnem egészen elvesztette, nyugdíjba ment. Nyugalomba vonulása után, mint burgó református ember, egész munkásságát egyháznak szentelte. A békés-bánati esperességnek gondnoka volt s mint ilyen egyháza körül élévülhetlen érdemeket szerzett. A múlt évben itt járt Pancsován s meglátogatta a reform. egyházat. A holstet decz. 1-én nagyszámú előkelő közönség jelenlétében Szász Károly ref. püspök szentelte be. Beszentelés után az elhunyt gróf tetemei Klódra szállították hol a családi sírkolban tetették örök nyugalomra. Nyugodjék békében.

Ragályos betegségek. Ismét kezdenek a különféle ragályos betegségek rémíteni. Jelenleg 1 dyphtheritis, 2 kanyaró s 2 vörheny eset van a városban. Ezért szűlők, jó lesz a gyermekekre fokozatban éberséggel vigyázni, s az utócsid lakásokat szigorúan kerülni.

Iparosok és géptulajdonosok figyelmébe. A budapesti m. kir. állami felső ipariskola igazgatósága a következő közlését kerte: A locomobil és cséplő-gépek tanfolyama az állami felső ipariskolában (Budapest, VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz. a.) jövő évi január hó 2-án nyílik meg s április hó 10-ig tart. E tanfolyamon a gépmozgonyok (locomobilok) és cséplőgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni. Tanulókat felvételnek a 18 életévüket betöltött irni és olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, továbbá gazdasztek, birtokosok, géptulajdonosok. A belépők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni, a nem önálló munkások ezen kívül, ha munkában állanak, a munkaadótól kiállítandó munkabizonyítványt, ha nem állnak munkában, munkakönyvet tartoznak benyújtani. A tandíj 16 korona, a mit a beiratkozás alkalmával kell lefizetni. A beiratások f. évi december hó 16-ik napjától 21. napjáig tartanak az intézet helyiségében. Vidékiek a tandíj beiktatása mellett levélben is beiratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak január hó 2. napján kell személyesen megjeleníteni az intézetben.

Magyarország vagyona. A nemzetközi statisztikongresszus budapesti tanácskozásai során a nemzetgazdasági szakosztályban Fellner Frigyes a nemzeti vagyon becsüléséről ir. tanulmányát mutatta be. E szerint Magyarország tiszta nemzeti vagyona kerék számban 310 millió d. kor. Ebből 15-374 millió d. kor. a földbirtok, 1-639 millió d. kor. a bányák és kohók értéke az épületek 4-432 millió d. kor. az állami eszközök 3-177 millió d. kor. Ezenkívül 15-374 millió d. kor. a földbirtok, 1-639 millió d. kor. a bányák és kohók értéke az épületek 4-432 millió d. kor. az állami eszközök 3-177 millió d. kor. Ezenkívül 15-374 millió d. kor. a földbirtok, 1-639 millió d. kor. a bányák és kohók értéke az épületek 4-432 millió d. kor. az állami eszközök 3-177 millió d. kor.

Drágább lesz a levelezőlap. Már t. i. a bel-földi forgalomban még 4 filléresnek meghagyott régi levelezőlap, mert hiszen a külföldre szólók árát már is 5 fillére emelték. Az új költségvetési tervezet helyezi kilátásba ezen újítást. Hogy a bel-földi levelezőlapok árának 1 fillérel való emelése mennyire nem kiesinylendő dolog, kitűnik abból, hogy ezzel a levelezőlapok ára mindjárt 25 százalékkal emelkedik, de még abból is, hogy a kereskedelmi minisztérium költségvetésébe fölvegy 4 millió korona többletet nagyrészt a levelezőlapok árának eme fölemeléséből várják.

Elveszett zálogcédulák. A Löbl féle zálogház által kiállított 2031 és 2036 sz. zálogcédulákat a tulajdonosa elvesztette. Ezen zálog cédulák a kapitányság által érvénytelennek nyilvánítottak.

Nincs párja a fényes cipőnek. E téren egyedül áll összetétele miatt az utórhethetlen „Fernolend" féle fénymaz. Megóvja a bőrt a romlásától s megtartja mellette eredeti puhaságát és a mi fő igen könnyen tisztítható vele a cipő. A gyár 1832-ben alapított. Gyártmánya az egész világon igen jó hírnévnek örvend. Kapható mindenütt, valamint a Fernolend István es. kir. gyári raktárában, Bécs I. Schulerstrasse 21. Árjegyzék vizontelárusítóknak kívánatra portomentesen küldetik.

„Ermelőki első szőlőoltványtelep" Nagy Gábor (Nagy Kágya) hirdetését a t. cz. olvasóközönség szíves figyelmébe ajánljuk.

Hajómenetrend Zimony és Pancsova között. A Dunagőzhajózási Társaság most becsátotta ki öszitéli menetrendjét, mely február végéig érvényes. E menetrend szerint Pancsováról Zimonyba indul délelőtt 9^{1/2} órakor, délután 2^{1/2} órakor, Zimonyból Pancsovára indul délelőtt 7 órakor és 12 órakor.

A Horgony Pain-Expeller igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fe fájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony Pain-Expellerrel való bedörzölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkórnaál, minő: a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredménytel használatot az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller" vagy „Richter-féle Horgony-Liniment" et tessék kérni és a „Horgony" védjegyre figyelni kell.

A Magyar Hirtlap tizenegyedik esztendeje szolgálja már a nagy magyar közönség érdekeit s ebben a munkájában egyre erősödik, izmosodik. Minden irányban teljesen függetlenül, pártsemptoknák alá nem vetve, csupán az igazság diadaláért küzd folytonosan. Politikája ideálisan szabadalvó, irányzata ünshethetetlen demokráta. Célja a magyarság minden igaz ügyének a támogatása és megvédése. A Magyar Hirtlap alapja, talpköve a tisztá erkölcs, amit ugy ünzettségével, mint közleményeinek a hangjával s tartalmával egyaránt bizonyít. Nemcsak az országos ügyekre terjed ki figyelmé, hanem a jogtalanul fűződött, elnyomott, sanyargatott egyes ember s halhatos vélt tal benne. Munkatársai elszárgat irók és hirtlapírók. Egyfőly egyik kiválóság a maga munkakörében. Közleményei hitelesek, híradása gyors és megbízható. A Magyar Hirtlap mindig tárgyilagos, és va amennyi közleményében az igazság szempontok vezérik. Elveitől, amelyek rendületlenül ugyanazok, bátran és laukadást nem ösmereve harcolnak.

Amellett, hogy komoly dolgokban mindig magas színvonalon álló szakértelem mond véleményét hasábjain, még mulatató, szórakoztató is a Magyar Hirtlap. Társzai megannyi szórakoztató gyönyögek. „A társaság" című rovatában a jóízű humor nyilatkozik meg. Politikai és gazdasági cikkeken kívül naponta társadalmi kérdéseket is fölöl és megold.

Kedvezményekkel pedig szinte elha mozza előfizetőit. Paratlamul áll a maga nevében a kedvezmények között is a karácsonyi ajándéknak szánt

Íngyen könyvtár,

amit a Magyar Hirtlap minden előfizetője teljesen díjtalanul kap meg karácsonyra, annak az arányában, hogy hány hónapig járatta a lapot március 15-énél később — egy évben, egyfolytában.

Adány hónapig egyhuzamban, megazakítás nélkül előfizet valaki a Magyar Hirtlap-ra, ha mindjárt havonként is: ugyanannyi pompás regényt kap kizsáktólképen, egyetlen garasnyi külföldi postaköltséggel.

Ezek között a regények közt Jókai Mór, Bödyi Sándor, Bárány István, Abonyi Árpád, Molnár Ferencz magyar írónok kívül még öt hírneves külföldi író remek művel szerepelnek.

A Magyar Hirtlap előfizetői jelenlegyeken kedvezményes áron kapják az Ország-Világ című gyönyörűen illusztrált heti lapot meg a Kereskedelmi Lapot.

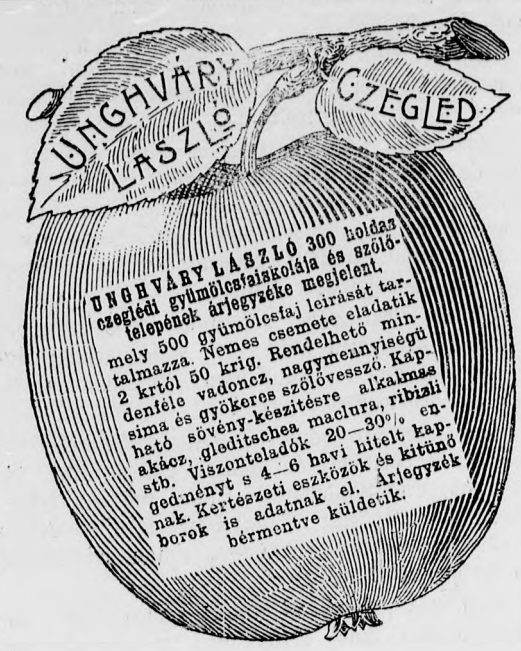
A szerkesztői újságok rovatában minden előfizető bármily komoly kérdésre pontos és kimerítő választ kap, úgy, hogy a Magyar Hirtlap ezen a téren is benső barátságát tanúsít közönsége iránt, mint tanácsadó, gyámoltó, felvilágosító.

A Magyar Hirtlap ezenkívül könyvvalakban köthető regénynt köztü állandóan, amelynek esetleg hiányzó részét az új előfizetők megkapják.

A Magyar Hirtlap előfizetési ára félévére tizenötgy korona, negyedévre hét korona, egy hónapra két korona megvevő illék.

A kiadóhivatal Budapestben van, az V. kerületi Honvéd-utca 10. sz. alatt.

Hirdetések.

4525-4528. szám.

1901.

Hirdetmény.

Alfölrött városi adóhivatal részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a házbéradó vallomási ívek most már haladéktalanul a III. oszt. ker. adóra vonatkozó vallomási ívek 1902. évi január hó 20-ig, a IV. oszt. ker. adóra vonatkozó vallomási ívek 1902. évi január hó 31-ik napjáig, a tőkeamat és járadékadó alá tartozó jövedelmekre vonatkozó vallomási ívek 1902. évi január hó 15-ig végre a föld és házbirtok után járó általános jövedelmi pótdáról számításba veendő kamattal sőt a földi vallomási ívek 1902. évi január hó 31-ik napjáig, a városi adóhivatalnál beszoalgtatandók — mivel ellenesetben a mulasztók ellen a törvényes eljárás megindítatni fog.

A vonatkozó nyomtatványok a városi adóhivatalnál megkaphatók, Városi adóhivatal.

Pancsován, 1901. évi-december hó 5-én.

Bogoszavljevics, vár. tanácsnok.

4929. sz. 1901. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az alibunári kir. járábíróság mint telekkönyvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Balán férj. Bosul Eva alibunári lakos javára 100 kor. tőke ennek 1899. január hó 19-től járó 8% kamat 26 kor. 60 fill. eddigi 21 kor. 30 fill. jelenlegi s még felmerülő költség kielégítése végett az 1881: 60. t.-cz. 144 §-a alapján s 146 §-a értelmében Hilbert Antal és Anna alibunári lakosok ellen az alibv. ári 3922 sz. tkvben foglalt:

- 1) 4. dűlő 56. hrsz. 1.800 hold I. o. szántó 980 kor.
- 2) 5. dűlő 56. hrsz. 2.900 hold I. o. kaszáló 674 "
- 3) 1. dűlő 242. hrsz. I. hold III. o. kaszáló 266 "
- 4) 393. hrsz. 2. dűlő I hold III. o. kaszáló 266 "
- 5) 62 hrsz. 200 □-öl kert 83 "
- 6) 133. hrsz. 800 □-öl kert 290 "
- 7) 6. hrsz. 400 □-öl kert 100 "
- 8) 133. hrsz. 800 □-öl szőlő 644 "
- 9) 562. hrsz. 304 □-öl szőlő 202 "

becsárban az árverest elrendeli s azt valamint a megállapított feltételek ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Alibunár községhezánál 1901. évi december hó 30 napján d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő úgy a tkvi hivatalban mint az Alibunár községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1) Kikiáltási ár becsár.
- 2) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alol is fog eladatni.
- 3) Az árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben lefizetni.

Kir. járábírószág m. tkvi hatóság. Alibunár, 1901. évi július hó 27-én.

Bartha, kir. albiró.

Egy jó házból való fiú, megfelelő iskolai képzettséggel tanoncznak felvétetik heti fizetés mellett a WITTIGSCHLAGER-féle könyvnyomdában, Pancsován.

Csődötmegeledási hirdetemény!

Vb. Schweizer J. pancsovai férfiruha-szabó és ruhakereskedő cég csődötmegeledésének alulírott tömegmondnoka a csődválasztmányának 1901. évi november hó 30-ik napján hozott határozata folytán ezennel közhírré teszi:

A csődötmegehez tartozó és a) a csődleltár 2-324. tételi alatt összeirt kész férfi és női ruhák, valamint különféle posztó-, vászon- s rövidárú-cikkkek, nem különben a boiti felszerelvények, a mely összes tárgyak beszerzési ára 22742 K. 86 f. leltári becserítke pedig 13277 K. 91 f. b) a csődleltár 325-345. tételi alatt összeirt házbutorumúek és konyha-berendezési tárgyak, a mely b) alatti cikkek beszerzési ára 785 K. — leltári becserítke pedig 376 K. 50 f. nyilvános ajánlati verseny útján eladottnak.

1. Kikiáltási ár a becseríték vagyis 13277 K. 91 fill. és 376 K. 50 fill.

2. Ajánlattevő tartozik 1 K. bélyeggel ellátott, zárt írásbeli ajánlatát legkésőbb 1901. évi december hó 17-iki d. u. 3 óráig alulírott tömegmondnoknak adni.

Az ajánlatához az ajánlott vételár 20 %-a készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban csatolandó s benne kitüntetendő, hogy a fenti a), b) avagy mindkét csoport-tárgyakra vonatkozik.

3. Szóbeli vagy később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

4. Az ajánlatok felett a csődválasztmány 1901. évi december hó 17-ik napján d. u. 4 órákor dönt s jogositva van valamennyi ajánlatot visszautasítani.

5. Az ajánlat az ajánlattevő azonnal, a választmányra nézve pedig annak jóváhagyásától függőleg kötelező.

6. A vételár a választmány jóváhagyó értesítésének vételétől számított 8 nap alatt a III. fokú illetékkel együtt tömegmondnok kezéhez fizetendő, mi nek megtörténte után az árú a vevőnek tulajdonjogi lag átadatik.

7. A fizetés esetleg a választmánynál kötendő külön megállapodás után kellő biztosítás mellett részletekben eszközölhető.

8. Az eladott árú csak a vételár teljes lefizetése után mennek át a vevő tulajdonába, de vevő köteles azokat a fenti 8 nap alatt átvenni.

9. A csődválasztmány az árú minősége és mennyiségért felelőséget nem vállal.

10. Ha vevő a kikötött vételárt a kikötött időben le nem fizetné, bánatpénzét elveszti és az ő költségére és veszélyére új ajánlati verseny fog megtartani, a mely esetben az esetleges kárért minden vagyonával szavatolni tartozik.

Az árú és butorok naponta ünnepek és vasárnapokat kivéve d. u. 2-3. a tömegmondnok közbenjöttével megtekinthetők.

Pancsován, 1901. évi november hó 30-án.

Dr. Pentia Péter,
ügyvéd
csődötmegelednok.

5964. sz.
1901. tkv.

Végzés, árverési hirdeteményi kivonat.

Az alibunári kir. járásbíróság mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Csann Stéfán alibunári lakos javára 29 kor. 50 fill. tőke 9 kor. 60 fill. eddigi 19 kor. 15 fill. jelenlegi és még felmerülő költség kielégítése végett az 1881: 60. t. cz. 144. §-a alapján s 146. §-a értelmében **Gadjanszky Jozsim** adós és **Gadjanszky Anna** társtulajdonos alibunári lakosok ellen alibunári 1438/3692 sz. tkvben foglalt: 1) 170. sz. ház és 350 □-öl házhelyre egészen 224 kor. 2) Extra aker 121. hrsz. 4⁰⁰ h. I. o. kaszálónak Gadjanszky Jozsa illetőfelére 1170 kor. 3) 1. dülő 223. hrsz. 800 □-öl III. o. kaszáló egészen 134 kor. 4) 1. dülő 564 hrsz. 800 □-öl IV. o. kaszáló egészen 134 kor. 5) 59. hrsz. 533 □-öl kertre egészen 188 kor. 6) 336. hrsz. 533 □-öl kertre egészen 188 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Alibunár községében 1901. évi december hó 30. napján d. u. 2 órákor fog megtartani a következő úgy a tkvi hivatalban, mint az Alibunár községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1) Kikiáltási ár a becsár.
- 2) Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is fog eladottni.
- 3) Az árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben lefizetni.

Kir. járásbíróság m. tkvi hatóság.
Alibunáron, 1901. évi szept. hó 17-én.

Bartha,
kir. albiró.

1-1

Mindennemű

JÁTÉKSZEREK

dús választékban
kaphatók

Máy Márknál

Pancsován.

4-2

Fernelendt

Cipőkenőcs, a legjobb fénymáz a világon, gyorsan koromfekete színt ad Alapított 1882. és a bőrt tartóssá teszi. Mindenütt kapható.
Gyári raktár: **Wien, I., Schulerstrasse Nr. 21.**

18347. szám
1901. tkv.

Végzés, árverési hirdeteményi kivonat.

A pancsovai kir. törvényszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán **Klier Károly** pancsovai lakos javára 29 kor. 60 fill. tőke, 10 kor. jelenlegi s a még felmerülő költség kielégítése végett az 1881: 60 t. cz. 144. §-a alapján s 146. §-a értelmében **Militsyev Illia** sztarcsovai lakos ellen a Sztarcsova községben és a sztarcsovai 1196. sz. tkvben foglalt: 1) 204. hrsz. 2. h. I. o. szántóra 616 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Sztarcsova községében 1902. évi január hó 10. napjának d. e. 9 órákor fog megtartani a következő úgy a tkvi hivatalban mint Sztarcsova községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alul is elfog adatni.

3) Az árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 61 kor. 60 fill. készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881: évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt u. a kiszolgáltatni.

Pancsován, 1901. évi október hó 26-án.

Medzihradszky,
kir. t. bíró.

1-1

JELENTÉS!

Bátorkodom a n. érd. közönség becses tudomására juttatni, hogy **női kézimunkákat** felszerelésre illetve főlhúzásra elvállalok és azokat a **legszebb kivitelben** készítem, és pedig: **pamlag-párnákat, lambrequin-ek, ablak-párnákat, zongoratakarókat** stb. Raktáron tartok alkalmas **karácsonyi ajándékokat**, nevezetesen: **pamlagokat és ottománokat** minden válfaj és árak mellett. **Kárpitosmunkák, úgyszintén javítások pontosan és olcsón** eszközöltnék

Spechár Béla,

kárpitos-mesternél, Templom-utca 18. sz. a. (Spirta-féle házban.)

2-2

WITTIGSCHLAGER KÁROLY

KÖNYVNYOMDÁJA

Budapest 1885. ezüst érem.

Temesvár 1891. ezüst érem.

Telefon szám 49.

Pancsován, Gromon-utczában, 2. szám alatt, saját házában.

Készít mindennemű

könyvnyomdai munkákat,

u. m.: szín- és műnyomást, műveket és brochureokat az országban divó minden nyelven, ügyvédi és hivatali táblázatokat, számlákat, szállítóleveleket, körözvényeket, árjegyzékeket, eljegyzési és esketési kártyákat, meghívókat, hirdetések, gabonavásárlási szelvényeket, látogató, czim és ajánlasi-jegyeket, czimmel és czéggel ellátott levélpapirokat és kenderboritékokat stb. stb.

elegáns, tiszta és legszebb kivitelben,

a lehető legolcsóbb áron.

TROPON-SÜTEMÉNYEK a legizletesebbek és a legtapalóbbak.

TROPON-CAKES (Biscuits) igen jóízű teasütemény, nagy fehérje tartalmánál fogva nagyon tápláló.

TROPON-KÉTSZERSÜLT táplálóbb a közönséges kétszersültre. Tej, kávé, bor mellé a legjobb sütemény egészségesek és betegek számára.

TROPON-KARLSBADI-KÉTSZERSÜLT zsírtalan és azért igen könnyen emészthető sütemény gyöngygyomruak számára.

TROPON-DIABETIKUS-KÉTSZERSÜLT elenyésző csekély liszt-tartalma és nagy fehérjetartalma miatt a cukorbetegség legjobb tápláléka.

Minden gyógyszerárban kaphatók.

Utbaigazítást ad: **Dr. Röder és Társa.**

Dr. László Frigyes, osztr. magy. Tropon- és táplálék-gyáraí Budapest, VI., Gyár-u. 7. **Klosterneuburg-Bécs.**

10-7

Szőlőoltványok

szokványminőségben. 20-8

A legkiválóbb 4-2 bor- és esemegefajogban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditsia esemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Oriási tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de senmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítési és kezelési utasítás mellékeljük. Ezer esemete elég 200 méterre. — Ára 6 ft.

Diócsemeték. Oriási jövődelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyészése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatú **főirjegyzék ingyen és bérmentve** küldetük minden rendelési kötelezettség nélkül. Az **irjegyzés** ingyen és bérmentve küldetük kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát hasznosra ne fordítanák, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll, kik **rendelni semmit nem akarnak**, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek minden-20-7 kinek nagy szolgálatot tesznek. Cím:

„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

(Férfiak ingyen kapnak)

olyan új találmányu orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz-oldalas könyvet postán; jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte írnak. Ez a legmulatraméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárholon magyarral, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 98. Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölés-felkalkalmaztatik köszvényes, csúszl és meghűléseknel.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegek dobozokbana „Horgony” védjeggyel és a „Richter” csevegézzel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Gyomor bajosoknak!

Mindazoknak, kik meghűlés, a gyomor túlterhelése, hiányos, nehezen emészthető, avagy túlforró vagy hideg ételek élvezete, továbbá rendetlen életmód által maguknak gyomorhajt, mint:

gyomorhurut, gyomorgöres, gyomor fájdalom
nehéz emésztést vagy elnyálkásodást

szereztek, ezennel egy jó házi szer ajánlatik, melynek kitűnő hatásai már évek hosszú során át kipróbáltatnak. Ezen szer az

Ullrich Hubert-féle növénybor.

Ezen növénybor kitűnő gyógyhatású füvekből jó borral van készítve, mely erősíti és élénkíti az emésztő szerveket. A növénybor megszünteti az emésztési zavarokat s elősegíti az egészséges vér képződését.

A növénybornak ideje korán való használatával legelőször még esirájában előítható minden gyomorbántalom. Ezért tehát el nem mulasztandó, a növénybor idejekorán használni. Oly jelenségek, mint: felfújás, felbőffenés, gyomorgöres, felfuodás, emelygés hányással, mely bajok krónikus (elavult) gyomor bajnál különösen hevesen jelentkeznek, nehányzori ivás után eltűnnek.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei, mint szorulás, kólikafájdalom, szívdobogás, álmatlanság, valamint vérszorulás a májban, lépben és kapuérrendszerben (Hämorrh idal-bántalmak) növényborral gyakran igen hamar megszüntetnek. A növénybor megszünteti az emészthetlenséget és eltávolítja a gyomorból és belekből könnyű szék által az ártalmas anyagokat.

Száraz, sápadt arczszin, vérhiány, erőt-

lenség legtöbbnyire a rossz emésztés, elégtelen vérképződés és a máj beteges állapotának következményei. Ily egyének étvágyhiánnyal, ideges ellankadás és rossz kedélyhangulat mellett, fejfájással és álmatlan éjszakkal lassan elatnyulnak és sirba szállnak. A növénybor az elgyengült életerőnek új lendületet kölcsönöz. A növénybor fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást, előmozdítja az anyagcsere, siettet a vérképződést, csillapítja a felzavart idegeket s új életkedvet teremt. Számos elismerés és köszönőirat bizonyítja ezt.

A növénybor kapható füvegenként 3 koronáért és 4 koronáért Panosova város gyógyszerárban, továbbá: Homolice, Bresztovác, Belgrad, Zimony, Batajnica, Uj-Pázua, Ó-Pázua, Glagon, Almás, Franzje d, Réva Újfal, Román-Petre, Károlyfalva, Alibunar, Dolova, Mramorák, Bavaniste, Temes Kubin, Szeudró, Pozsarevac, Aleksandrovác, Palánka, Parozán, Arangjelovác, Mb. Valjevo, Obrenovác, Sabac, Sasinski, Mitrovicza, Lacarak, Ruma, Ireg, India, Uj-Karlóca, Slankamen, Titel, Perlasz, Farkasd, Tor-Sziget, Ozora, Tor-Vasirhely, Dobrica, Kevi-Szőllős, Vég-Szent-Mihály, Temes-Paulis, Jaszenova, Vraesovgaj, Fehértemplom, Palánka, Gradiste, Ó-Moldova, Uj-Moldova, Petrovac, Svilajnac, Kragujevac, Grn. Milanovác, Roska, Loznica, Janja, Bjelina, Erdutik, Csereviz, Ó-Futak, Karlóca, F.-Kovil, Pétervárad, Ujvidék, Versec stb. gyógyszerárban, valamint Magyarországon és Ausztria-Magyarország minden kisebb és nagyobb helyiségének gyógyszerárban. Azonkívül a panosovai gyógyszerár szétküld 3 és több füveg növénybor eredeti áron Ausztria-Magyarország minden részébe.

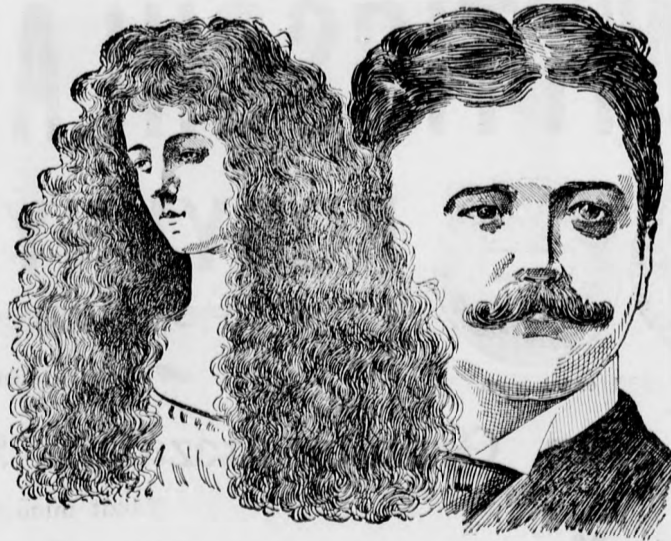
Utánzatoktól óvakodjunk.

Kérjük határozottan

Ullrich Hubert-féle növénybor

Ingyen szer a haj ujránövesztésére.

Ingyen és bérmentve küldetük egy csodálatra-méltó szerből próba csomag, mely férfiak, nők és gyermekeknek pompás hajzatot növeszt.

Melle RIVA

hírneves francia contract énekesnő, jelenleg az Egyesült Államokban.

GEORGE N. TATCHER

Covington Kg. V. St. von A. előkelő vasuti tisztviselő.

Minden férfi, nő vagy gyermek könnyű szerrel juthat ismét természetes, finom, selyemlágú és fénylő hajzatnak birtokába, avagy megmenthet a hajzat kihullását és gyérülését, ha magának egy ingyen próba csomagot rendel azon csodálatos hírnevű tiszta növényi szerből, melyet az Altenheim Medical Dispensary fedezett fel s készit. Ezen szer arra van hivatva, hogy áldása legyen az egész emberiségnek, mert használata által a kopaszág, gyérült és durva hajzat teljesen megszüntetetik. Férfiak, kiknek haja vagy szakállá ritka, avagy már teljesen kihullott, nők, kiknek hajfonatai láz vagy kihullás következtében megfogytak és ezáltal kényszerítve vannak hamis fonatokat viselni, kis gyermekek, fink és leányok, kiknek hujzata vad és durva, ezek mindnyájan megtalálják az említett nagyszerű szerben a rég elhagyott segítségét. Előmozdítja a haj növesztését kopasz fejekben, sürű növesztést teszi a szemöldököt, meghosszabbítja a szempillákat, s visszahozza az elhalt vagy időelött megszüntetett hajnak természetes színét, megakadályozza a haj gyérülését, megszünteti a viszketést, megszabadít ótvár, hajkorpa és fájósisenéstől és mindenkiéket, férfiak, nők és gyermekek hosszú, sürű, selyem ágú és csodálatos fénylő haját növeszt.

Azon ezrekremlenő esetekben, mely kien ezen szer használatba vétett, sohasem tévesztette el hatását, mint azt fenti ábra világosan mutatja. Tetszésére van híva mindenkinek, hogy fentieknek irhassanak, ha úgy kívánják, Mi nem kívánjuk, hogy egyszerűen, minden bizonyíték nélkül bíttel adjanak szavaiknak, küldje mindenkinek nevét és címét az **Altenheim Medical Dispensary 4121. Butterfield Bldg., Cincinnati, O. Iv., Ver. St. v. A.** (Északamerikai Egyesült Államok) címre, 10 fillér válaszpórtó csatolása mellett, és fordulópórtóval kap egy ingyen próba-csomagot, mely meg fog gyógyítani mindenkit az ezen cikkben elmondottak igazságáról.

Ügyeljen arra, hogy az Amerikába szóló levelek 25 fillérral bérmentesítendőek és írja nevét érthetően és világosan, a címét tüntesse fel teljesen, hogy a kézbesítésnél tévedés e-g ne fordulhasson.

1-1

Nyom. Wittigschlager C.-nál Pancsován.